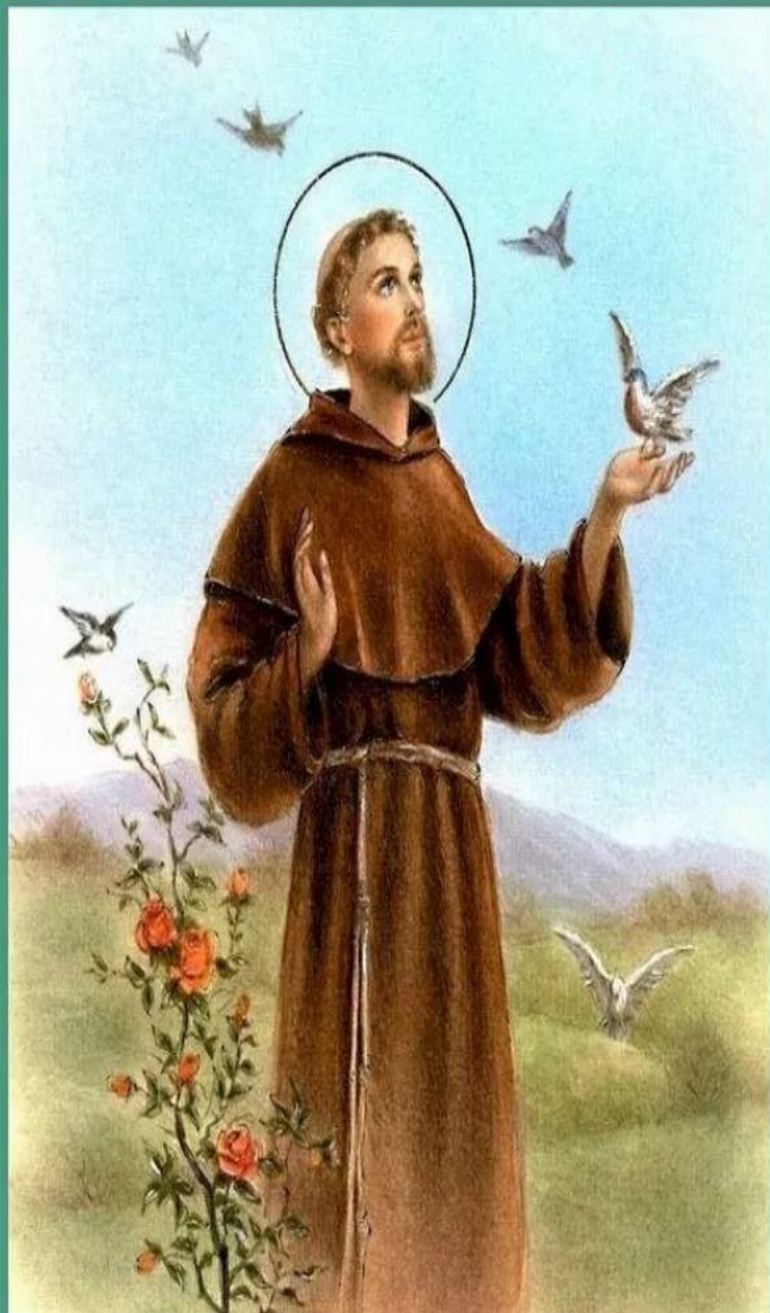

Święty a świat

FRANCISZKAŃSKI MODEL ŚWIĘTOŚCI

W świecie są różni ludzie – jednych uważamy za wspanialszych, innych mniej zauważamy, jedni są nam obojętni, innymi zachwycamy się, są tacy, których nie lubimy i tacy, za którymi poszlibyśmy w ogień. Są wreszcie tacy, którzy w powszechnej opinii są wspanialszy, więcej znaczący. Podobnie jest i ze świętymi: niektórzy są dziś całkiem zapomniani, nie tylko nie dajemy ich imion naszym dzieciom, ale nawet trudno znaleźć o nich jakiegokolwiek informacje. Inni są czczeni powszechnie i bardzo szeroko, ale tylko w jednym lub kilku krajach, jak na przykład nasz święty Andrzej Bobola. Są wreszcie święci powszechnie kochani i szanowani przez cały Kościół – częściej wspomniani, buduje się dla nich więcej kościołów, zanosi się do nich więcej modlitw. Jednym z takich powszechnie znanych świętych jest święty Franciszek z Asyżu. Jest nie tylko na całym świecie znany i kochany: olbrzymia większość ludzi uważa go za jednego z największych świętych – niektórzy nazywają go nawet „drugim Chrystusem”. Wielki poeta włoski, Dante Alighieri powiedział o nim: „Zajaśniał nad światem niczym słońce”. Ma też św. Franciszek wiele innych przydomków i określeń, pod którymi jest powszechnie znany: Pius XI nazwał go drugim Chrystusem, Jan Paweł II – ikoną Chrystusa Ukrzyżowanego, inni mówili o nim Biedaczyna z Asyżu, miłośnik Pani Biedy, zakochany w Miłości (to także tytuł książki Ewy Szelburg-Zarembiny o św. Franciszku), Seraf z Asyżu, święty pełen wyrzeczenia, piewca doskonałej miłości, brat Słońca, brat całego stworzenia i herold Wielkiego Króla – Boga.

SYTUACJA KOŚCIOŁA XII/XIII WIEK

Na przełomie XII i XIII w. sytuacja w Europie zaczęła się zmieniać. Gwałtownie rozwijały się miasta, a zmiany polityczne i ekonomiczne wpłynęły na sposób postrzegania Kościoła, który stanowił wówczas potęgę polityczną i był coraz bogatszy. Zaczęto krytykować tę sytuację. Pojawiła się potrzeba odnowy życia religijnego, opartej na powrocie do Ewangelii oraz na możliwości uczestniczenia w życiu religijnym również osób świeckich. Powstawały liczne sekty, przez Kościół uznawane za heretyckie. Ale również w obrębie samego Kościoła nastąpiły zmiany. To wówczas powstały m.in. wspólnoty założone przez św. Franciszka, których działalność była w owych czasach czymś nowym i zaskakującym.

Jacques Le Goff tak charakteryzuje św. Franciszka: „Na wpół zakonnik, na wpół człowiek świecki, w miastach w pełni rozwoju, na drogach i w samotni, w czasach kiedy kwitła cywilizacja dworska, oddawał się nowej praktyce biedy, pokory i słowa; na marginesie Kościoła, ale nie popadając w herezję, [...] odegrał decydującą rolę w powstaniu nowych zakonów żebrzących, głosił apostołstwo nowego społeczeństwa chrześcijańskiego”¹.

LINIA ŻYCIA FRANCISZKA

1181

1201

1205

1210

1226

1228

Franciszek urodził się w bogatej kupieckiej rodzinie w Asyżu (Włochy).

Jako rycerz wziął udział w wojnie pomiędzy Asyżem a Perugią. Dostał się do niewoli.

Franciszek miał wizję Chrystusa, który kazał mu iść i odbudować kościół.

Franciszek założył zakon wg swojej reguły.

Umarł w Asyżu.

Franciszek został kanonizowany.

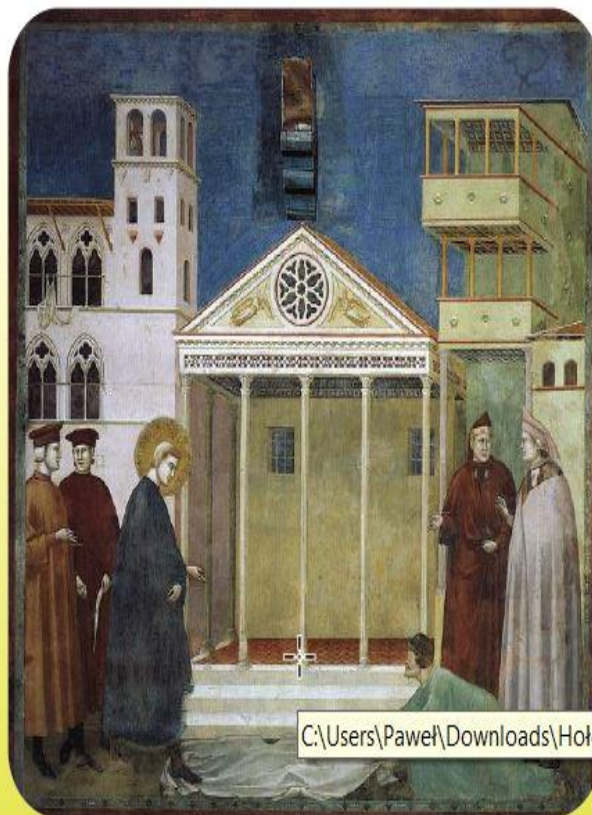
-Syn bogatego kupca Piotra Bernardone

-Jako młodzieniec zgodnie z profesją rodzinną zaczyna zajmować się kupiectwem, oddaje się rozrywkom i zabawom, włóczy się dniami i nocami po Asyżu z rówieśnikami, wydaje duże sumy

W jego „życiach” jest pełno wizji, głosów słyszanych we śnie i podczas modlitwy, które odczytywał jako nakaz Boży. Według legendy matka, z pochodzenia Francuzka, urodziła go w stajni, gdyż nie zdążyła dojść do domu. Chodziło o analogię z narodzinami Jezusa, jednak była ona mocno naciągana, bo dzieciństwo i młodość Franciszek spędził w przepychu. Jego ojciec, Piotr Bernardone, był zamożnym kupcem i chuchał na swojego jedynaka, który miał zostać dziedzicem fortuny. Nie zaprzętał mu głowy nauką- syn skończył jedynie szkołę parafialną.

Piotr Bernardone nazywał syna Franciszkiem (Francuzikiem) ze względu na sympatię do Francuzów, z którymi prowadził interesy, oraz z powodu francuskiego pochodzenia swej żony, Joanny Pica. Pod tym imieniem święty przeszedł do historii.

Był zabójczo przystojny i niejedna młoda asyżanka marzyła, aby go poślubić. Kompani Ignęli do niego, bo Franciszek był szczodry, szastał pieniędzmi na prawo i lewo, chętnie fundując jadło i trunki.

C:\Users\Paweł\Downloads\Hołd prostego człowieka.jpg

Prosty człowiek rozciąga swoją pelerynę przed młodym szlachcicem, Franciszkiem. Uznaje on, że Franciszek zasługuje na taki honor. Kiedy Franciszek odbiera wyrazy uznania lakonicznym gestem, inni świadkowie zdarzenia reagują bez zrozumienia. Scena ta jest wyraźnie umiejscowiona przed Świątynią Minerwy w Asyżu.

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 1. Hołd prostego człowieka

-1202 rok- bierze udział w wojnie między Perugią a Asyżem; wzięty do niewoli, w roku następnym powraca do Asyżu i długo choruje.

Oprócz hulanki i miłosnych podbojów była jeszcze jedna rzecz, która go ekscytowała: zdobycie sławy rycerza. Okazja nadarzyła się szybko, gdyż wybuchła wojna między Asyżem a Perugią. Franciszek wraz z kompanami stanął do walki, która jednak skończyła się sromotną klęską asyżan. Wielu z nich dostało się do niewoli, w tym także Franciszek. Więźniów dziesiątkowała zaraza. W młodym Bernardone dojrzało postanowienie: „Jeśli wyzdrowieję, odmienię moje życie”. W sukurs przyszedł bogaty ojciec, który wykupił go z niewoli. Wymizerowany Franciszek nie przypominał dawnego hulaki. Zaczął dostrzegać kruchość życia, jednak nie przestał marzyć o sławie rycerza.

GIOTTO: (1300) Życie św.
Franciszka: scena 2. Ofiarowanie
płaszczki ubogiemu człowiekowi.

-1205- chce dołączyć do wyprawy krzyżowej, lecz już w drodze ma sen z poleceniem powrotu do Asyżu [początek nawrócenia].

Wyruszył z giermkami do Apulii. Jednak w drodze, w Spoleto, jak podają wszystkie jego biografie, miał dziwny sen. Usłyszał głos: „Franciszku, komu lepiej służyć, Panu czy słudze?” Odpowiedział: „Panu”. Szybko wrócił do Asyżu. Koledzy go nie poznali, dziwili się znajomi, sąsiedzi i rodzice, widząc jak chodzi po mieście i rozdaje ubogim jałmużnę, często się modli, pokutuje. Służącą rodziny Bernardone przypadkiem podpatrzyła, jak w szpitalu za murami Asyżu Franciszek karmił trędowatych, a potem- o zgrozo- całował ich rany. Rzecz niepojęta w czasach, kiedy nikt nie zbliżał się do trędowatych na wyciągnięcie ręki, a ich chorobę uważano za karę Bożą. Nie wszystkim podobała się ta przemiana z birbanta w pokutnika. Franciszka obrzucano błotem lub fekaliami. Kiedyś został wrzucony do rozpadliny pełnej śniegu. Ale to go zupełnie nie zrażało.

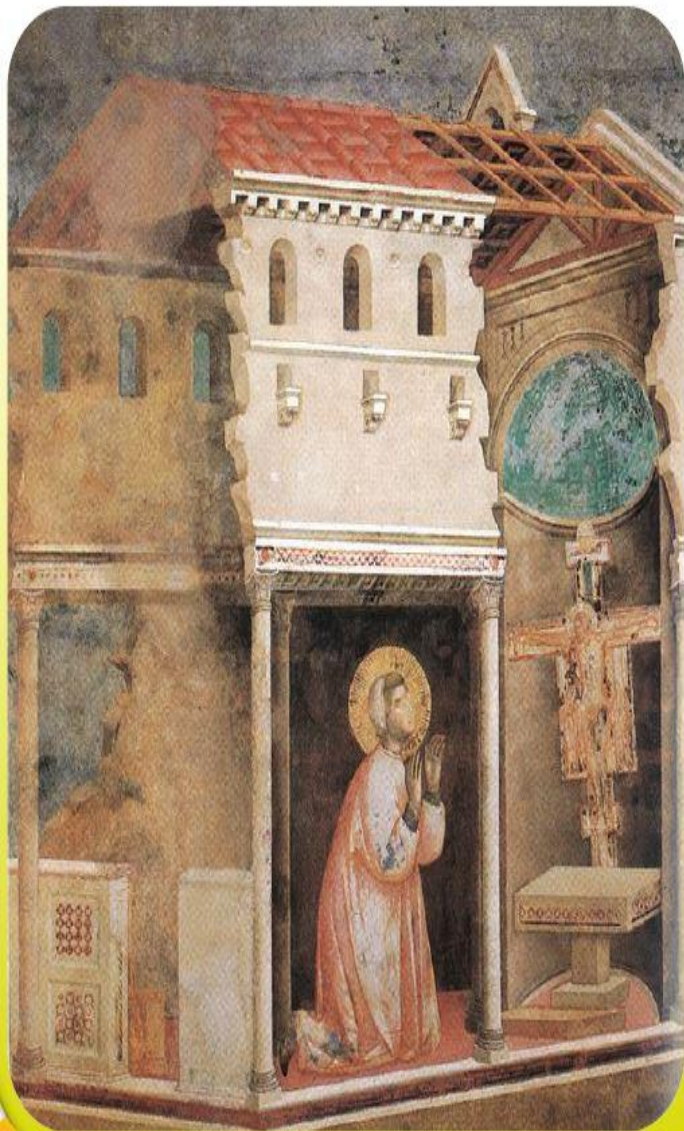

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 3. Sen o zbrojach w pałacu.

-1206- przed biskupem Asyżu wyrzekła się wszelkich dóbr i udaje się pielęgnować trędowatych, następnie przywdziewa szaty pustelnika i zaczyna naprawiać kościół św. Damiana; wzywa ludzi do nawrócenia; powoli przyłączają się do niego inni.

„Idź i napraw mój Kościół”

Jego ulubionym miejscem modlitwy był zrujnowany kościół św. Damiana. Pewnego dnia, gdy klęczał przed krucyfiksem, jak podają wszystkie jego „żywoty”, usłyszał głos Chrystusa: „Franciszku, idź i napraw mój Kościół, który chyli się ku upadkowi”. Młody Bernardone zrozumiał to dosłownie. Zabrał z domu rodzinnego sukna, sprzedał je w Foligno, a pieniądze przeznaczył na remont kościoła. Konflikt z ojcem, który już wcześniej sarkał na syna utracjusza, zbliżał się nieuchronnie. Piotr Bernardone uwięził syna, a gdy doszedł do wniosku, że nie zmieni jego postępowania, oddał go pod sąd władzy duchownej. Biskup Gwidon orzekł, iż Franciszek powinien zwrócić ojcu należne pieniądze. Na co młody Bernardone odpowiedział, że nie ma już ojca; zdjął ubranie przed biskupem i wraz z pieniędzmi oddał je ojcu. W ten sposób Franciszek wyrzekł się wszelkiej własności i pokazał, że chce należeć tylko do Boga.

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 4. Modlitwa przed cudownym krucyfiksem

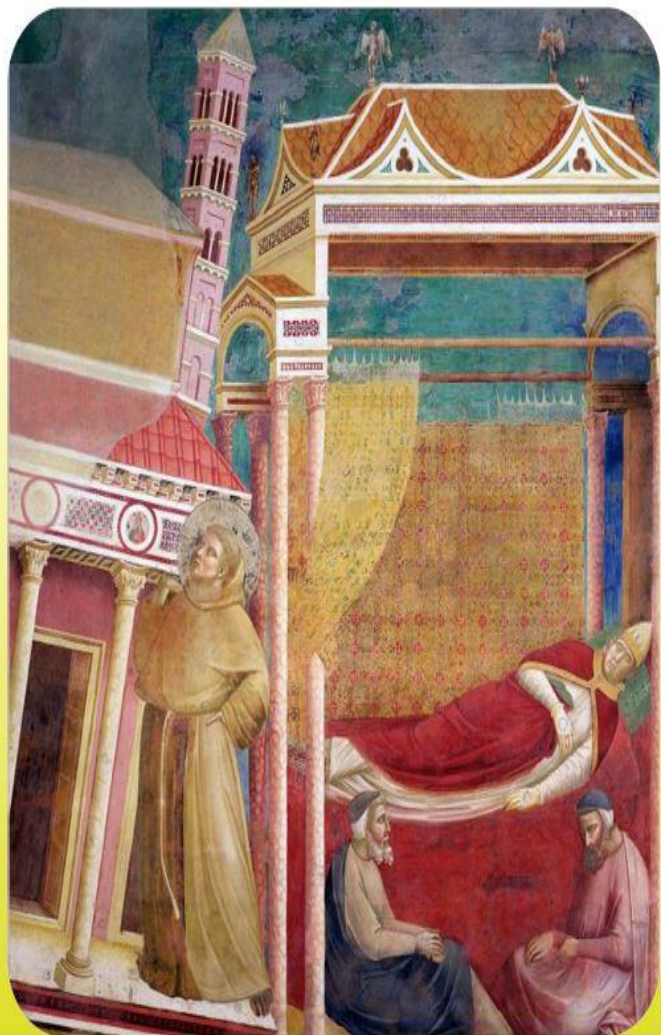

To przełomowe wydarzenie w życiu Franciszka okazało się także ważnym epizodem w życiu Kościoła. Na arenę chrześcijaństwa wkroczył człowiek, który stworzy wkrótce zakon franciszkanów, mający stać się siłą napędową odnowy Kościoła.

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 5. Wyrzeczenie się dóbr ziemskich.

-1209- pisze regułę na podstawie Ewangelii i udaje się do Rzymu, gdzie papież Innocenty III zatwierdza ustnie przedstawiony sposób życia zakonnego [data powstania Zakonu].

Usłyszał to wezwanie niedługo potem, w kościółku Matki Bożej Anielskiej. Uznał, że najlepszym do tego środkiem jest skrajne ubóstwo, które czyni człowieka wolnym, oraz niestrudzone głoszenie słowa Bożego. Idąc boso, ubrany w zgrzebny habit przepasany sznurem, głosił Ewangelię wszystkim napotkanym ludziom i wzywał ich do pokuty. Wyśmiewany wcześniej i uważany za wariata zaczął swoimi kazaniami porywać tłumy i pociągać za sobą naśladowców. Byli wśród nich szlachetnie urodzeni oraz zwykli plebejusze. Najpierw szeregi zwolenników Franciszka zasilili cieszący się powszechnym szacunkiem asyżanie: bogaty Bernard z Quintavalle oraz doktor prawa Piotr Catani. W tym samym roku dołączył do nich Idzi, pochodzący z nizin społecznych, oraz ośmiu następnych towarzyszy.

Z myślą o założeniu nowego zakonu Franciszek spisał jego regułę. Na tronie Piotrowym zasiadał wówczas jeden z najpotężniejszych papieży średniowiecza - Innocenty III. Wobec nowej wspólnoty był bardzo ostrożny, gdyż w tym czasie wiele ruchów wyznających radykalne ubóstwo odłączyło się od Kościoła. Papież miał udzielić Franciszkowi napomnienia, ale w noc poprzedzającą audiencję miał dziwny sen. Innocenty III zobaczył walące się mury swojej katedry, czyli Bazyliki św. Jana na Lateranie, a przy nim obszarpanego młodzieńca, który w oczach Innocentego stał się olbrzymem i uratował Lateran, a przez to cały Kościół. Trudno o większy kontrast - bosi nędzarz w habicie w przepychu papieskiego dworu stał przed Innocentym III, który rościł sobie prawo do rozstrzygania, czy wybór cesarza nastąpił zgodnie z prawem, oraz dokonywał koronacji władcy. Papież rozpoznał we Franciszku młodzieńca ze swego snu i zatwierdził ustnie regułę franciszkanów.

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 6 Sen Innocentego III

-1223- w noc Bożego Narodzenia po raz pierwszy w historii Kościoła przygotowuje Paterkę i żłóbek

**GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 13.
Jasełka w Greccio**

-1226- śmierć

Kiedy Franciszek poczuł, że śmierć nadchodzi, przeniósł się do małego kościoła. Tam umarł w towarzystwie braci zakonnych. Śmierć świętego i jego wniebowstąpienie jest tu połączone z mszą żałobną dla stworzenia uroczystej oprawy z udziałem tłumu ludzi.

Franciszek zmarł w Porcjunkuli, rozpostarty na gołej ziemi. Wkrótce potem została wzniesiona w Asyżu wielka bazylika ku jego czci, będąca do dziś celem niezliczonych pielgrzymów, odwiedzających grób świętego i podziwiających freski Giotto- malarza, który ukazał po mistrzowsku dzieło Franciszka w licznych scenach z jego życia. Cztery razy odwiedził Asyż Jan Paweł II.

Zobacz galerię fresków z życia św. Franciszka

GIOTTO: (1300) Życie św. Franciszka: scena 20.
Śmierć i wniebowstąpienie św. Franciszka

KWIATKI ŚWIĘTEGO FRANCISZKA

Kwiatki św. Franciszka to anonimowy zbiór 50 legend o życiu świętego. Powstały w XII-XIII wieku, są prawdopodobnie zapisem ustnych przekazów. Tytuł pochodzi z łacińskiego florilegium ('zbiór kwiatów, bukiet'), którym nazywano zbiór cytatów lub aforyzmów. Kwiatki św. Franciszka nie są florilegium w tym znaczeniu! Stanowią ilustrację cnót świętego.

ŚWIĘTY FRANCISZEK – KWESTIONARIUSZ OSOBOWY

Imię i nazwisko: **Giovanni Bernardone** zwany
Francesco (Franciszek- Francuzik)

Data i miejsce urodzenia: **1181 lub 1182 Asyż**

Data i miejsce śmierci: **3 października 1226**
Porcjunkula

Kanonizacja: **16 lipca 1228 Asyż (Grzegorz IX)**

Święto: **4 października**

Patronat: zakon braci mniejszych
(franciszkanów), Włochy, San Francisco,
aktorzy, ekolodzy, kupcy, zoolodzy, hodowcy
zwierząt, ubodzy, więźniowie, robotnicy,
tapicerze, pokój na świecie

Atrybuty: habit franciszkański, baranek, krzyż,
księga, ptaki, ryba w ręku, stygmaty, litera
grecka TAU

Niech Pan ci
błogosławi
i niech cię
strzeże.

Niech ci ukaże oblicze swoje
i zmiłuje się nad tobą.

Niech zwróci oblicze swoje
ku tobie
i niech cię obdarzy pokojem.

Pan niech cię błogosławi.

św. Franciszek

„Przyszło na świat
słońce”- tymi słowami
w „Boskiej komedii”
uwiecznił wielki włoski
poeta Dante Alighieri
narodziny św.

Franciszka z Asyżu.
Jak wielu świętych,
szokując rodzinę i
najbliższe otoczenie,
przeżył metamorfozę,
porzucając dom
bogatego ojca i wesołe
towarzystwo, aby stać
się żebrakiem.

Zapamiętany został
jako ten, który kochał
każde stworzenie, a
zwierzęta jedzące mu z
ręki nazywał braćmi.

FRANCISZKAŃSKI MODEL ŻYCIA

- ✘ życie według zasad Ewangelii; wypełnianie nakazów ewangelicznych jest możliwe do urzeczywistnienia, należy wprowadzać je w życie, postępować tak, jak Chrystus;
- ✘ pokorne przyjmowanie cierpienia;
- ✘ radowanie się ubóstwem; ubóstwo to wyraz miłości do bliźniego, ubóstwo uczy pokory; Franciszek mówił "Jestem tak mały, że mogę zmieszać się z pyłem"; św. Franciszek wyrzekł się wszelkich bogactw, tak samo czynili jego bracia;
- ✘ podkreślanie miłości i troskliwości Boga Ojca w stosunku do wszystkich ludzi;
- ✘ braterstwo ze wszystkimi stworzeniami ożywionymi i nieożywionymi, które określał mianem braci i sióstr;
- ✘ otaczanie miłością każdego człowieka, zwłaszcza grzeszników; miłość daje ludziom radość, a ta prowadzi do świętości; sens życia człowieka tkwi w miłości braterskiej i chwaleniu Boga Stwórcy;
- ✘ pokutowanie za grzechy;
- ✘ pokora;
- ✘ radość życia;
- ✘ służba Bogu, Kościołowi, bliźnim, szczególnie ubogim i cierpiącym oraz światu;
- ✘ życie człowieka nie musi być wieczną ascezą, bolesnym oczekiwaniem na śmierć, może być afirmacją świata i jego piękna;
- ✘ radość ludziom daje obcowanie z przyrodą i jej pięknem;
- ✘ świat jest domem człowieka, człowiek jest częścią natury; św. Franciszek kochał wszystkie stworzenia, całą przyrodę;
- ✘ ostatecznym szczęściem dla człowieka jest śmierć – spotkanie

PORÓWNANIE DWÓCH MODELI ŚWIĘTOŚCI

Święty Aleksy

Święty Franciszek

Ubóstwo, czystość, pokora, miłość Boga, modlitwa, odrzucenie rozkoszy cielesnych i dóbr materialnych.

Wschodni model świętości – asceza.

Zachodni model świętości – franciszkanizm.

Vita contemplativa – życie kontemplacyjne, oparte na modlitwie i duchowym zjednoczeniu z Bogiem.

Vita activa – życie aktywne, działanie dla ludzi i Boga.

Fuga mundi – ucieczka od świata jako źródła zgorszenia.

Apoteoza, afirmacja świata – uwielbienie, zachwyt nad dziełem Stwórcy.

Smutek.

Radość życia.

Nie myśli o zbawieniu innych, zapomina o cierpieniu swojej rodziny.

Ewangelizuje innych, zależy mu na zbawieniu ludzi.

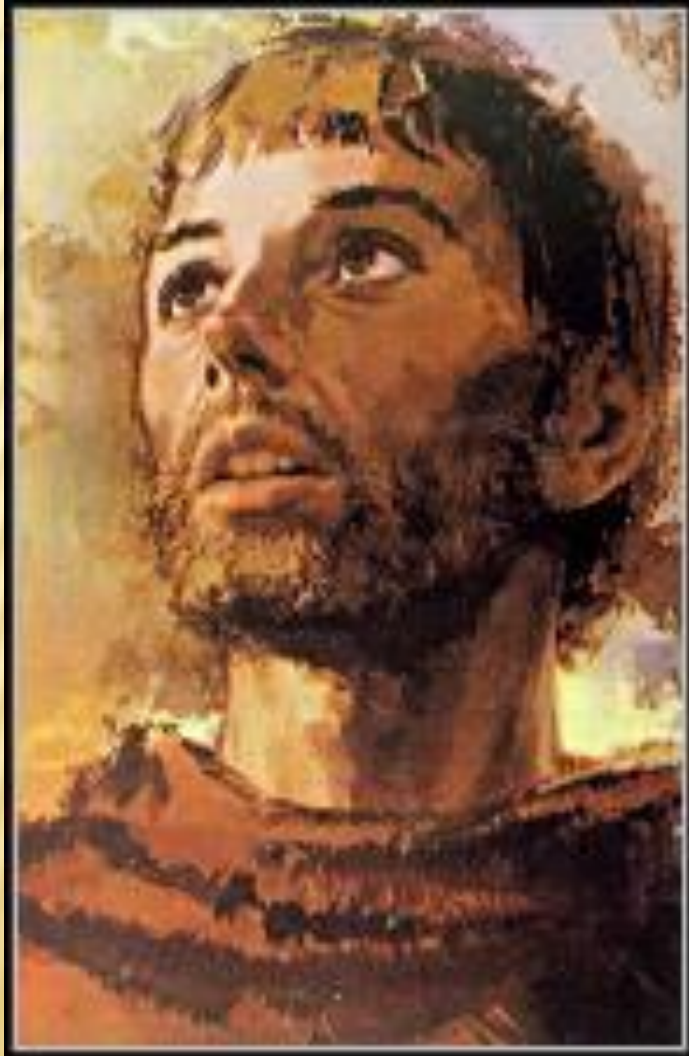
Pogardza ciałem jako siedliskiem grzechu.

Kocha ciało jako brata duszy.

Umartwia się – szuka cierpienia.

Przyjmuje cierpienie – nie szuka go.

OBEJRZYJ FILM O FRANCISZKU

https://www.youtube.com/watch?v=53zTe8bX90Y&feature=emb_logo